

לחברי איגוד המתכננים שלום רב,

במהלך מחצית השנה האחרונה עסק האיגוד במספר נושאים חשובים לנו המתכננים כאנשי מקצוע העוסקים בתכנון הלאומי והמקומי, בשתוף פעולה עם גורמים ואיגודים מקצועיים חברים לגיבוש עמדות משותפות בנושאי תכנון העומדים על סדר היום הלאומי ובקידום נושאים הקשורים למעמדנו המקצועי והציבורי

משבר הדיור, הקמת הותמ"ל והשינויים המוצעים בתכנון הלאומי - לאור המהלכים עליהם אנו מתבשרים מהעיתונות על הערכות הממשלה לנוכח משבר הדיור, עולה החשש אצל רבים מהעוסקים בתכנון מצעדים אשר להם השלכות מרחיקות לכת על התכנון הלאומי – תמ"א 35, ועל מערכת התכנון, יגרמו לכפילות וליצירת קונפליקטים ולא ישיגו את מטרתם המוצהרת.

האיגוד חבר לאיגודים מקצועיים נוספים להקמת "פורום התכנון" המייצג את מירב האדריכלים והמתכננים בישראל. הפורום רואה בעיקרון בחיוב קידום הליכים לקיצור הליכי התכנון שהתמשכותם במציאות הנוכחית מביאה גם לפגיעה במשק הדיור הלאומי וגם באדריכלים והמתכננים. להבנת חברי פורום התכנון הקמת הותמ"ל היא צעד חירום שתפקידו העיקרי לייצר מלאי תכנוני של דירות עקב מה שנראה למקבלי ההחלטות כמצאיאות של חוסר במלאי תכנוני זמין.

עבודות הבוחנות את המלאי התכנוני המאושר באזורי הביקוש וזה הנמצא התהליכים מתקדמים, בנוסף לעבודת צוות החסמים בראשות פרופ' אמיר ברנע, מוכיחות שמשבר הדיור אין מקורו בחוסר היכולת של מנהל התכנון לספק לשוק מלאי תכנוני בהיקף מספיק אלא באי הערכות אירגונית המלווה בהקצאת תקציבים נדרשים לטיפול בחסמים.

פורום התכנון מתריע שזקי חוק הותמ"ל במתכונתו הנוכחית עלול שיעל על תועלתו. הותמ"ל אמור לקצר משמעותית הליכי תכנון ורישוי למתחמים גדולים, שהוא כשלעצמו דבר מבורך, אולם עלול שימנע הליך תכנוני כולל שמתייחס לכל האספקטים התכנוניים, חברתיים וכלכליים שהאיזון ביניהם הוא תנאי לתכנון נכון, איכותי ובר קיימא. בהתאם להצעה הנוכחית הותמ"ל מייצרת אפשרות לעקיפה של תהליכי התכנון ופרימה של התכנון הכולל המייצג את עקרונות התכנון הלאומי ואת ההסכמה בין כל הגורמים העוסקים בו.

לפיכך פורום התכנון מציע:

לשנות את הסמכויות המוצעות של הותמ"ל כך ששינויים בתכניות כוללניות ניתן יהיה לעשות בסמכות המועצה הארצית לתכנון ובניה ובמסגרת תוכניות מחוזיות וארציות ובכך למנוע פגיעה במערך התכנון הלאומי.

להתמקד במיפוי החסמים ובהכנת תכנית פיתוח לאומית מתוקצבת ורב שנתית להתמודדות איתם. פעולה כזאת תייתר את הצורך בתכנון חפוז שמטרתו תוספת שטחים לבניה שאף הם עשויים להתקל בחסמים ולא לתרום להגדלת המלאי התכנוני ולמימושו המיידי.

פעולות אלה תאפשרנה למנהל התכנון לעסוק בהגדלת המלאי התכנוני על פי יעדים רב שנתיים מבוקרים ולשמור על איכות התכנון לדורות בצד קידום מהלכים מובנים לקיצור משמעותי בהליכי התכנון תוך שמירה ראויה על עקרונות התכנון הארצי ורמתו.

התייחסות איגוד המתכננים להצעת חוק התכנון והבניה (תיקון 102) – האיגוד מקיים מעקב אחר הדיונים בוועדת הפנים בכנסת העוסקת בעידכון ובניסוח של שינויי החוק. חברי האיגוד משתתפים בדיונים ומגישים ניירות עמדה, תוך עמידה על שמירת עקרונות ותהליכי תכנון רציפים ועיקביים, מניעת פגיעה בהירארכיה וברציפות של עבודת מערכות התכנון לקידום נושאי תכנון שונים ומורכבים ואיבוד תמונת התכנון המלאה והאחריות הכוללת באמצעות פתיחת מסלולים מקבילים/עוקפים לוועדות התכנון אשר יובילו לקבלת החלטות סותרות ולכאוס תכנוני.

קידום התכנון תוך שיפור המערכות הקיימות ודרכי פעולתן, קיום תהליכי התכנון באופן שקוף ופתוח לציבור ושמירה על מעמדם המקצועי של המתכננים. את האיגוד מייצגים בישיבות בכנסת עו"ד אשר כהנא והמתכנת נילי שחורי.

קידום פעולות לחיזוק הזהות המקצועית של המתכנן - התקיים דיון בשתוף עם אנשי האקדמיה העוסקים בתכנון והאיגוד בנושא מעמד המתכננים וחיזוק שיתוף הפעולה עם האקדמיה. בדיון עלו הנושאים:

- חשיבות התואר האקדמי כקריטריון לייחוד המקצוע במכרזים ובציבור: חשיבות לימודי ליבה בתכנון ברמה ובאיכות מספקים במסגרות האקדמיות, גם אם יש לתחום התמחויות משנה מגוונות.
- "רישום עצמי": החייאת פנקס המתכננים והפרדת הקריטריונים להכללה בפנקס מהקריטריונים לחברות באיגוד המתכננים.
- קידום קוד אתי למתכננים.

לסיוע לוועד האיגוד בקידום ובחיזוק הזהות העצמית והמוניטין של מקצוע מתכנן הערים והאזורים, הוקמה ועדה בראשות פרופ ערן רזין ובה נציג אחד מכל מוסד אקדמי רלוונטי, שיוכל לפעול ביחד עם ועד איגוד המתכננים כאשר נדרשת תגובה/פעולה בהקשר לסוגיות הקשורות למעמד המתכנן, להצעות חוק וכדו'.

בימת שיח בשתוף עם גלרית זההזה בתל אביב - התקיים בחודש נובמבר ערב עיון בנושא אומנות והתחדשות עירונית. בערב נוכחו למעלה משמונים משתתפים ועלו נושאים העוסקים במעמדה של האמנות והתייחסות התכנון והמנהל לשילוב האומנות במרחב הציבורי העירוני.

לאור שיתוף הפעולה המוצלח הוחלט לקדם סדרה של ערבי עיון אשר תשמש כבמת שיח למתכננים ותעסוק בנושאי תכנון עירוני. במסגרת זו תוצגנה, מדי חודשיים, תוכניות מתאר עירוניות ותוכניות התחדשות מרכזי ערים על מנת לעורר דיון בנסיון המצטבר בבחינת הגישות השונות והטיפול בנושאים המשותפים, העומדים במוקד התכנון העירוני.

הכנס השנתי - השנה, כמו בכל שנה, האיגוד נערך לקראת הכנס השנתי. השנה יערך הכנס בירושלים בשיתוף עם האוניברסיטה העברית, עם התוכנית לעיצוב עירוני בבצלאל ועם עיריית ירושלים. נושא הכנס הינו "תכנון עם קצוות פתוחים"

במהלך הכנס תתקיים הרצאת אורח מחו"ל: פרופ' רונלד שיפמן, Pratt Institute, New York: *Planning with open edges: Decision Avoidance (skirting the issues) or getting to the heart of the matter*

יתנהל דיון בנושא "מי מתכנן את המדינה" בהשתתפות מוזמנים מתחומי תכנון ועשייה שונים

יתקיימו מושבים מקבילים עם למעלה ממאה הרצאות אשר יעסקו בנושאים הנמצאים המרכז העשייה התכנונית העכשווית

אירוע ערב חגיגי יתקיים במוזיאון המדע שיכלול דיון בנושא "מוזיאונים כמנוף לפיתוח עירוני" בהשתתפות אורחים מהארץ ומחו"ל ויחולקו פרסים לעבודות סטודנטים מצטיינות.

ביום שישי יתקיים מפגש בוקר בבצלאל והרצאה של ארכ שלמה אשכול מהנדס העיר ירושלים. לאחריה יתקיימו סיורים מודרכים סביב נושאי תכנון בירושלים.

סדנא מקדימה בהשתתפות בצלאל – גם השנה תתקיים סדנא למתכננים אשר תעסוק בנושאים: תכנון ועיצוב אורבני – קצוות פתוחים בתכנון המרחב האורבני, קהילה, תרבות ומורשת.

אנו בטוחים כי הכנס יעורר עניין רב והשתתפות ערה של חברי האיגוד ושל חברים ואנשי מקצוע נוספים ויציג את הנושאים העומדים על סדר היום התכנוני.

הנושאים הממשיכים לעמוד בפנינו השנה הם רבי חשיבות לדמותו של התכנון ושל מעמד המתכנן. אנו מודים לכל החברים אשר הקדישו מזמנם, השקיעו מאמצים ונטלו חלק בפעולות האיגוד וקידום מטרותיו, קוראים לחברים להמשיך ולהשתתף בפעילות השוטפת ומקווים כי יורחב מעגל המשתתפים בפעילויות השונות ובקידום מטרות האיגוד.

בברכת עשייה תכנונית מבורכת.

אדר' עדנה לרמן